

*Interactieve story-telling Natuurlijk kapitaal! -  
Maak een aansprekend verhaal over het natuurlijke kapitaal*



**Verslag CoP-ESD bijeenkomt, 21 mei 2015, Deltares, Delft**

Organisatie: Roelof Westerhof (ORG-ID) en Erwin van Liempd (VVM)  
i.s.m. de VVM sectie milieucommunicatie en de CoP-ESD

Verslag: Jos Brils (Deltares/CoP-ESD), Elizabeth Schrammeijer (MESSD), Chris Bernasco (De  
Tekstsmid), Wim van de Meerendonk (Bodem+/CoP-ESD), Erwin van Liempd (VVM),  
Roelof Westerhof (ORG-ID), Christine Algera (Christinealgera.nl)

## Inhoud

Inhoud.....	2
Opening .....	3
Inleiding .....	3
Zelf aan de slag.....	5
CoP-ESD .....	6
Volgende bijeenkomst.....	7
Bijlagen .....	8
Bijlage 1 – Programma.....	8
Bijlage 2 – De drie verhalen .....	9
Groep A – RWS Ontwikkelaar.....	9
Groep B – Boer .....	11
Groep C – Wethouder .....	13
Bijlage 3 – Het verhaal van de Triodos bank: “Klein is het nieuwe groot” .....	14
Bijlage 4 – Deelnemerslijst.....	15

## Opening

Roelof Westerhof heet ieder welkom en geeft toelichting op onderwerp van vandaag (zie ook bijlage 1). Moeilijk aan anderen uitleggen waar we mee bezig zijn, d.w.z. ecosysteemdiensten (ESD) en natuurlijk kapitaal. Professionele hulp voor dit uitleggen van Christine vandaag. Haar hulp is gesponsord door IenM Douwe Jonkers. Deltares dank voor gastvrijheid. Namenlijstje gaat rond (zie bijlage 4).



## Inleiding

Christine Algera stelt zich voor en vraagt daarna: Wie eerder bij CoP bijeenkomst geweest? (ca. 50%). Wie thuis iets over ESD verteld? (ca 25%). Hoe vertel je er over? Ja we vertellen er over, maar blijft lastig/abstract om het uit te leggen. Ook: hoe voorkom je negatieve associaties bij uitleggen.



Sommigen echter nooit problemen met/bij uitleggen: zelfs bij/voor boeren kan het: welk belang heb je bij natuur? Dat begrijpen ze goed. Vermijdt woord ESD. Wat wel werkt is landschapdiensten? Welke relatie heb je met natuur? Niet gaan zenden, wel vragen. Wat doet de natuur voor jou? Dat werkt!

Gaan vandaag veel vertellen over “story-telling”. Christine vertelt haar achtergrond. Passie voor natuur/natuurlijke omgeving. Biologie gestudeerd. O.a. bij Greenpeace gewerkt. Campagnes gedaan. Maar vond het erg lastig om mensen écht te inspireren, lange tijd aan je binden. Baan opgezegd, en toen kijken hoe ze t wel voor elkaar kan krijgen: door verhalen te vertellen! Want DAN communiceer je.

Vandaag aan de slag met:

- Waarom een verhaal nodig: om boodschap over te brengen!
- Van hart tot hart communiceren: dan maak je verbinding!



Komt met voorbeeld: waarom kunst belangrijk is. Het 'raakt je'. Bij horen verhaal ga je zelf beeld erbij creëren en onthoud je het. En we leren d.m.v. verhalen. Maar wat maakt een verhaal nu een goed verhaal? Betrokkenheid en spanning! Het gaat om gevoel, herkenning en vertrouwen opwekken, emotie overbrengen, ontwikkeling van de hoofdpersoon, belangrijk dat het waar gebeurt verhaal, en voor een bepaald publiek.



Laat leuk YouTube filmpje zien: "Chipotle": fastfood keten USA, met biologisch verantwoord vlees<sup>1</sup>. Sommigen vinden het erg overtuigend, aansprekend, anderen echter te simpel. Laat wel zien hoe belangrijk het is om je publiek goed te kiezen.

<sup>1</sup> Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=aMfSGt6rHos>

Nu naar ESD: ESD zegt meeste mensen niets: zoek naar iets meer herkenbaars.

Vraag aan ons: wie zou je over ESD willen vertellen, maar dat nog niet goed kan? Antwoord: ontwikkelaars en stedenbouwers. Nog weer vraag: wat vinden zij belangrijk? Antwoord: stedenbouwers: hun eigen creativiteit, vrijheid, esthetiek, financierbaarheid, buikpijn als iets technisch of juridisch niet haalbaar is, of als ze opdracht verliezen aan een ander, of beperkingen  
Ontwikkelaar: financiële meerwaarde, wil geen risico's lopen, eigen ideeën, mooi product, .....

Leerpunt: maakt het een 'persona'. Zo weet je voor wie je, je verhaal moet vertellen!

## Zelf aan de slag

Zes stappen:

1. Voor wie vertel je dit verhaal?  
Kies iemand: een "persona"
2. Schets een lonkend perspectief  
De wereld verandert ... hoe? Welke kansen zie je? Maak het makkelijk om ja te zeggen.  
Onderbouw dit: kun je dit staven, zijn er economische, technologische of culturele trends?
3. Wel obstakel staat in de weg?  
Wat staat lonkend perspectief nu in de weg?
4. Jouw persoonlijke motivatie?  
Waarom raakt dit jou? Waarom ben jij geloofwaardig? Wat heb je geleerd of gezien?
5. De oplossing  
Beschrijf jouw stappenplan of proces
6. Nodig je publiek uit  
Laat de klant een rol spelen in jouw verhaal. Geef iets weg. Laat ze zelf deelnemen.



Zie bijlage 2 voor de verhalen van de volgende drie groepjes (ieder ca. 6 personen):

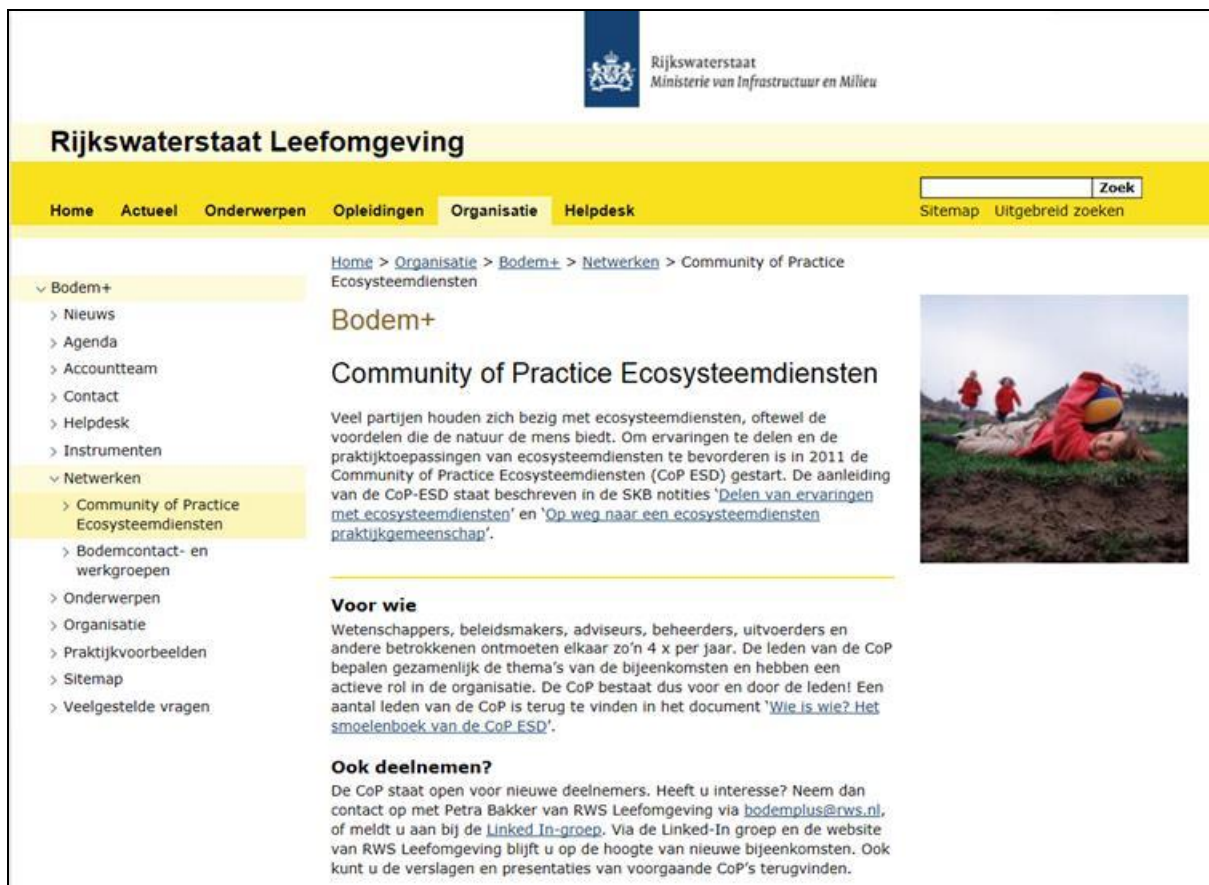
- Groep A – RWS ontwikkelaar

- Groep B – Boer
- Groep C – Wethouder

Tenslotte hint Christine nog op het filmpje: “Triodos bank – Klein. Het Nieuwe Groot”<sup>2</sup> In bijlage 3 vind je dit verhaal door Christine ontleed in de (haar) zes stappen.

## CoP-ESD

Afsluitende woorden van Jos Brils (Deltares). De zorg voor de CoP-ESD is van SKB overgenomen door RWS WVL / Bodem+. Zij bieden secretariële ondersteuning en houden de website bij (zie hieronder). De Bodem+ contactpersonen zijn Petra Bakker (nu met zwangerschapsverlof) en Wim van de Meerendonk. Verder zal Jos – net als vanaf de start van de CoP-ESD – betrokken blijven als CoP-ESD ‘aanjager’ en ook voor onderhouden contact met ESD gemeenschappen buiten NL, zoals BEES in België.



The screenshot shows the website for Rijkswaterstaat Leefomgeving. The header includes the Rijkswaterstaat logo and the text 'Rijkswaterstaat Ministerie van Infrastructuur en Milieu'. The main navigation bar has links for Home, Actueel, Onderwerpen, Opleidingen, Organisatie, and Helpdesk. A search bar is located on the right. The left sidebar contains a menu with categories like Bodem+, Netwerken, and Veelgestelde vragen. The main content area is titled 'Bodem+' and 'Community of Practice Ecosysteemdiensten'. It includes a breadcrumb trail: Home > Organisatie > Bodem+ > Netwerken > Community of Practice Ecosysteemdiensten. The text describes the organization's mission to share experiences and promote ecosystem services. It mentions that the CoP-ESD was started in 2011. There are two sub-sections: 'Voor wie' (For whom) and 'Ook deelnemen?' (Also participate?). The 'Voor wie' section lists various roles like scientists, policy makers, and managers. The 'Ook deelnemen?' section states that the CoP is open to new members and provides contact information for Petra Bakker via email (bodemplus@rws.nl) or LinkedIn. An image on the right shows people in red gear working in a field.

<http://www.rwsleefomgeving.nl/organisatie/bodemplus/netwerken/community-practice/>

<sup>2</sup> Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=TKtGpuAQbfw>

## Volgende bijeenkomst

Jos sluit af met de opmerking dat CoP-ESD primair door de CoP leden zelf wordt georganiseerd. De leden moeten dus zelf met voorstellen komen voor ESD gerelateerde thema's voor een volgende bijeenkomst. Er bestaat nog een lijstje met thema's, maar er heeft zich nog niemand aangemeld om hoofdtrekker te zijn voor een thema. Daarom afsluitend wederom de oproep: wie heeft een thema en wil dat trekken zodat er circa september dit jaar weer een CoP-ESD bijeenkomst kan worden georganiseerd?

Elisabeth Ruijgrok van Witteveen+Bos wil wel trekker zijn voor de volgende bijeenkomst. De werktitel voor de volgende CoP-ESD bijeenkomst (ca. september 2015) is:

***“Hoe krijgen we ingenieurs (technen) mee in het denken en ontwerpen met ESD?”***

Als er CoP-ESD leden zijn die graag met Elisabeth mee willen denken/helpen om deze bijeenkomst verder vorm te geven (agenda etc.), geef dat dan aub door aan Jos, Elisabeth, Petra en Wim:

[jos.brils@deltares.nl](mailto:jos.brils@deltares.nl) , [e.ruijgrok@witteveenbos.nl](mailto:e.ruijgrok@witteveenbos.nl) , [petra.bakker@rws.nl](mailto:petra.bakker@rws.nl) en [wim.vande.meerendonk@rws.nl](mailto:wim.vande.meerendonk@rws.nl)

## Bijlagen

### Bijlage 1 – Programma

interactieve storytelling

## Natuurlijk kapitaal!

- Maak een aansprekend verhaal over het natuurlijk kapitaal! -

**aanmelden**

De **Community of Practice rond ecosysteemdiensten** wil beter communiceren over de wisselwerking tussen mens en natuurlijk kapitaal. Daarom zijn we op zoek naar een verhaal dat het meeste bijdraagt aan het vergroten van de positieve invloed van bedrijfsleven, burgers en overheden op ons natuurlijk kapitaal. Help ons op weg tijdens de bijeenkomst op donderdagochtend 21 mei!

Vragen die bij de CoP Ecosysteemdiensten vrijwel dagelijks spelen zijn:

- Wat is de meerwaarde van openbaar groen ten opzichte van parkeerplaatsen en andere verharding?
- Waarom zijn oplossingen gebaseerd op ecosysteemdiensten minstens gelijkwaardig aan technische oplossingen?
- Waarom is het belangrijk om je goed te verdiepen in de lokale mogelijkheden en beperkingen van het natuurlijk kapitaal in plaats van steeds dezelfde civieltechnische oplossingen te kiezen (ophogen, ontwateren)?

organisatie: VVM sectie **Milieucommunicatie** in samenwerking met de CoP Ecosysteemdiensten

datum: donderdag 21 mei 2015

tijd: 09.30 - 13.00 uur

locatie: **Deltares, Paviljoen 1, Boussinesqweg 1, 2629 HV Delft**  
(zie fotootje, het is het bruine gebouwtje midden op de foto, rechts naast het witte gebouw)

kosten: VVM leden € 12,50 / Niet leden 19,50 excl. btw

social media: Deel het **Facebook event** en geef hier ook aan of je komt  
Twitter mee via **#natuurlijkkapitaal**

Om bij het beantwoorden van dergelijke vragen meer houvast te hebben, zijn we op zoek naar één verhaal dat daadwerkelijk bijdraagt aan het vergroten van de positieve invloed van bedrijfsleven, burgers en overheden op ons natuurlijk kapitaal. Dit doen we in een afwisselend programma, dat bestaat uit de volgende elementen:

#### Programma:

- Wat is een verhaal? Een inspirerende introductie in storytelling.
- Verhalen maken over mens en natuur (bijvoorbeeld 3 cases, vanuit persoonlijke ervaring)
- Wat zegt de doelgroep zelf over zijn relatie met de natuur, waar zitten de urgentie en het handelingsperspectief?
- Maken van sfeerborden (moodboards) die per case de relatie met de natuur laten zien.
- Groepen presenteren elkaar de sfeerborden.

dagvoorzitter **Christine Algera** (copywriter, ondernemer, coach en storyteller)

#### Verdere informatie

De organisatie van deze bijeenkomst is in handen van **Roelof Westerhof** (ORG-ID Utrecht) en **Erwin van Liempd** van de VVM in samenwerking met de CoP Ecosysteemdiensten.

#### Voorwaarden

Bij annulering na 14 mei a.s. zijn de volledige deelnamekosten verschuldigd.



## Bijlage 2 – De drie verhalen

### Groep A – RWS Ontwikkelaar

#### 1. Voor wie vertel je dit verhaal?

De RWS als uitvoerder van grote infrastructurele projecten: wegen, tunnels, vaarwegen, etc. Droge en natte poot. De projecten van RWS worden procesmatig aangestuurd, waarbij tijdigheid, veiligheid en kostenefficiëntie bepalend zijn. Om dit te bereiken wordt procesmatig gewerkt, ligt de uitvoering bij marktpartijen, en zijn contractvormen een belangrijke manier om sturing te houden op de uitvoering. Daarnaast hebben veel projecten een langdurige voorbereidingstijd, waarvan de ontwerpfase ver lag voor de introductie van het concept van ESD. Bij de medewerkers is (terecht) grote trots over de in het verleden bereikte resultaten. Innovatieve ESD concepten hebben nog geen proven concept status, waardoor het lastig is deze concepten te introduceren.

Het is dus belangrijk om ESD al vroegtijdig in het proces op de agenda te krijgen.

#### 2. Schets een lonkend perspectief

ESD bieden in tijden van krimpende budgetten een mogelijkheid om geld vrij te maken binnen maatschappelijk processen van derden (overheden, maar ook bedrijfsleven). Het kan mogelijk wel betekenen dat projecten anders georganiseerd moeten worden, bijv. beheer en onderhoud onderdeel maken van een project omdat in dit stadium winst te behalen is (op een aantal onderdelen gebeurt dit ook al).

Binnen RWS wordt al wel ervaring opgedaan met groene concepten, bijvoorbeeld building with nature and eco-engineering. Deze concepten zouden nog verder kunnen worden uitgedragen binnen RWS, waarbij aandacht moet zijn voor hoe om te gaan met veiligheid, en de relatie met proven concepts.

Kansen liggen er binnen RWS om groene concepten ten goede te laten komen aan de batenkant. Bijv. biomassa, en verwaarding vastgoed. Vaak zijn de groene concepten ook mooier (v.b. watervalletje langs de weg, of 'weg als bijenhotel'), en dit kan de uitstraling van RWS naar de omgeving positief beïnvloeden. Het vroegtijdig betrekken van de omgeving kan mogelijk ook betekenen dat in het stadium van aanleg minder tijd en geld verloren gaat aan bezwaarschriften en dat daarmee de risico's op project-vertragingen en uitstel verminderd wordt.

Verder bieden groene oplossingen ook nieuwe kansen aan de technologie-kant en voor het Nederlandse bedrijfsleven als exportproduct.

Het commitment van het management en hogere onderdelen van de organisatie zijn wel belangrijk om dingen voor elkaar te krijgen. Dit is inherent aan de organisatie van RWS die iedere dag onder het vergrootglas van de politiek ligt.

Trend: bouwen met de natuur, beter inpassen, meer integreren in de omgeving, multifunctioneel ruimtegebruik, EU beleidsontwikkeling: groene infrastructuur helpt natuur en andere doelen geïntegreerd te bereiken (KRW, KRM, Natura 2000, etc.). Ook trend: 'leefomgeving is in de hogere regionen van de organisatie steeds belangrijker. Onze minister is ook heel erg trots op 'Bouwen met Natuur'(zie vb Zandmotor).

### 3. Welk obstakel staat in de weg?

De organisatie is procesmatig ingeregeld op het (vaak grootschalig) aanleggen van infrastructuur, waarbij de intrinsieke voorwaarden van veiligheid, geld, en technologie sterk bepalend zijn. Nieuwe inzichten en het lonkend perspectief dat ESD en bouwen met natuur kunnen bieden (waarbij dit soort zaken aan de voorkant volwaardig worden meegewogen) zijn nog geen gemeengoed binnen de organisatie. Organisatie-breed is nog kennis nodig om ESD beter te kunnen toepassen, en is er meer ervaring nodig om binnen gebiedsprocessen samen te werken met andere partijen. Politieke druk is iets waar RWS altijd rekening mee moet houden, waardoor sterk wordt gestuurd op risico's, en dat kan betekenen dat de keus voor een veilige, en tijdige oplossing een andersoortige oplossing in de weg staat.

### 4. Jouw persoonlijke motivatie?

Diverse motivaties: bij veel deelnemers aan de CoP zijn emotionele ervaringen uit de jeugd een reden om te kiezen voor her werkveld waarin wordt gewerkt. Liefde voor de natuur en verbondenheid met de omgeving is een belangrijk thema. Er is ook al veel bereikt in NL. NL is mooier nu dan in jaren '70. Er is meer aandacht voor 'natuur'. Belangrijk dat natuur in eigen woonomgeving aanwezig is. Groene blik/bril vooral dus. Cognitieve en emotionele argumenten. Ook motivatie: brengt mensen bij elkaar, kan ze met elkaar laten communiceren, gezamenlijke taal.

### 5. De oplossing

Ruimte creëren voor ander inzichten. Uitproberen, pilot projecten. Voorbeelden nodig. Gebeurt wel al. Ook voorbeelden van buiten. "See is believe": ga naar succesvol projectvoorbeeld (waar droom al is uitgewerkt), dit werkt echt (diverse eigen ervaringen), laat het zien/ervaren, en peer-to-peer vertellen (bijv. burgemeester > burgemeester). Haal mensen uit hun koker. Knoppen moeten om, maar het gaat om mensen, realiseer dat wel. Bij RWS werkt als van bovenaf gezegd wordt dat t moet: top-down!

### 6. Nodig je publiek uit

Neem mee op/naar "see is believe" bezoek

## Groep B – Boer

### 1. Voor wie vertel je dit verhaal?

De agrarische ondernemer heeft het bedrijfseconomisch moeilijk maar wil graag dat zijn bedrijf wordt voortgezet, door hemzelf of door opvolger. Hij wordt geconfronteerd met strengere eisen van de overheid op het gebied van milieu en dierenwelzijn, heeft beperkte invloed op de prijs van zijn waren en heeft te maken met kritischere houding door de omgeving en de samenleving en - zeer belangrijk – met afnemende vruchtbaarheid van de bodem. Op termijn (40 jaar) is ook de wereldvoorraad fosfaat (kunstmest) uitgeput. Hij ziet dat aan het systeem van ‘groter, groter, groter’ op den duur een eind komt.

Het ligt voor de hand dat je dit verhaal vertelt voor een boer en/of een groep boeren in streekverband.

### 2. Schets een lonkend perspectief

Het zou fantastisch zijn als het boerenbedrijf wordt gesteund en gedragen door de samenleving, als de boer en de burger trots zijn op en zich inzetten voor het landschap, en als de boer in staat is zijn inkomen te verdubbelen door een hogere prijs te ontvangen voor zijn producten. Op die manier ontstaat een duurzame basis voor het boerenbedrijf. Bijvoorbeeld: ‘De Hoeksche Waard laat Rotterdammer vijf jaar langer leven’.

Onderbouwing: de burger wil duurzaam en diervriendelijk; de bodem raakt uitgeput; fosfaat raakt op (40 jaar); de waterkwaliteit moet geborgd worden; er is maatschappelijke weerstand tegen intensivering van de landbouw; de dure en duurzame voedingsproducten (duurder dan A-merk) winnen terrein; duurzaamheidsprogramma’s (Friesland Campina etc.) sluiten daarbij aan; ongezonde levensstijl leidt tot dalende levensverwachting en hogere medische kosten; stad en platteland zoeken naar verbinding; beleving (van producten, maar ook van toerisme en recreatie) wordt belangrijker.

### 3. Welke obstakels staan in de weg?

Overheid: regels; sectoraal beleid kijkt alleen naar sectorale belangen, niet naar gebied; het gevoel bij boer ‘alleen te staan’ als hij dit pad kiest; afnemers: zij bepalen de prijzen; gemiddelde consument wil niet te veel betalen: is weinig kwaliteitsbewust; gebrek aan kennis hoe verandering te organiseren en risico’s te verkleinen; onzekerheid/risico bij verandering van aanpak. Kortom: de huidige economische structuur maakt boeren bevreesd om een andere weg in te slaan.

### 4. Jouw persoonlijke motivatie?

Diverse leden van de groep kennen het boerenbedrijf vanuit het gezin waarin ze opgroeiden of vanuit de directe omgeving. Als slagerszoon ondervond een van de groepsleden de prijzenslag in vleesproducten aan den lijve. Een band met het boerenbedrijf is belangrijk om succesvol het gesprek aan te gaan met deze doelgroep.

## 5. De oplossing

Regionale collectieven zijn een mogelijke oplossing. De hele keten (boeren, afnemers, consumenten, ....) komt op streekniveau bij elkaar om gezamenlijk het probleem en het toekomstperspectief te benoemen. Zo kan een grote stap gezet worden zonder dat de risico's te groot worden of men het gevoel heeft 'alleen te staan'. Producten met streekidentiteit moeten professioneel in de markt worden gezet, tegen hogere prijzen. De sharing economy kan op B2B-niveau wellicht ook een rol spelen. Zwaarder belasten van vlees en andere milieubelastende producten wordt ook als optie genoemd.

Proces: lonkend perspectief en de juiste mensen met drive ('kantelaars') uit het netwerk moeten bij elkaar komen om dit te trekken, het te laten zien en ervaren. Blijf ook uitproberen. De overheid moet experimenteerruimte bieden.

## 6. Nodig je publiek uit

Belangrijk is dat je de klant (boer, maar ook de andere partijen) wel met een eerste schets benadert, maar dat je het echte verhaal vervolgens in fases gezamenlijk tot stand laat komen. Laat je klant een rol spelen in jouw verhaal en geef iets weg.

## Groep C – Wethouder

### 1. Voor wie vertel je dit verhaal?

Stadsbestuur: Wethouders en Gemeenteraadsleden. Zij willen: concrete resultaten; zichtbaar identiteit (partij) → standbeeld of straat naar zich vernoemd; verminderen van risico's (bijv. Droge voeten); verbeterde leefbaarheid in stad; participatiemaatschappij, zelfredzaamheid, eigen initiatief

### 2. Schets een lonkend perspectief

De wereld verandert → mensen worden meer betrokken bij hun leefomgeving, er zijn meer kansen en vrijheid voor ze om hun eigen woonomgeving vorm te geven. Groen is een belangrijke manier om de wijken weer van de bewoner te maken en ze met elkaar te verbinden. Hierdoor hebben mensen meer verbinding met hun milieu en natuur, is de leefbaarheid verbeterd, zijn er minder risico's en is het fijner wonen.

Onderbouwing: Cultureel trend: Mensen zijn al meer betrokken, bijv. Energie cooperaties, moestuinen enz. Kennis: Bijv: Positieve effect van groen op gezondheid; Huizen bij groen meer waard. Economisch: Toekomst bestendig, bijv. Droge voeten houden → het is goedkoper groene daken aan te leggen dan groter riolering maken

### 3. Welk obstakel staat in de weg?

Politieke verantwoordelijkheid en identiteit (partij politiek). Gebrek aan kennis. Veel baten zijn niet kwantificeerbaar. Risico's en angst voor onbekende. Grote verandering, korte termijn politiek.

### 4. Jouw persoonlijke motivatie?

Helpen om een betere wereld te maken. Samenhang van natuur en de maatschappelijke link uitleggen aan mensen → eventueel overtuigen. Verkeerde afwegingen worden gemaakt → duurzame en integrale afweging nodig. Beschermen van het kwetsbare.

### 5. De oplossing

Trek het verhaal buiten het domein van 'het milieu', duurzaamheid, de natuur. Het gaat tenslotte om het verbeteren van welzijn. Verander de spel regels, zorg voor een andere afwegingskader. Faciliteer baat-gericht denken.

### 6. Nodig je publiek uit

Om: de leefbaarheid en welzijn in de stad te verbeteren; door duurzame en integrale afwegingen te maken; en te zorgen dat de stad toekomstbestendig is. Terminologie is waarschijnlijk anders per bestuurder('s partij).

## Bijlage 3 – Het verhaal van de Triodos bank: “Klein is het nieuwe groot”

<https://www.youtube.com/watch?v=TKtGpuAQbfw>

Door Christine, volgens haar eigen zes stappen ontleed:

### 1. Toekomstbeeld

De wereld is aan het veranderen.... de wereld wordt steeds kleiner.

### 2. Onderbouwing

We zijn als nooit tevoren met elkaar verbonden en kunnen overal ter wereld met elkaar communiceren, waardoor iedereen iets op de agenda kan zetten. Je kunt zomaar in een muisklik de hele wereld bereiken.

### 3. Obstakel dat in de weg staat

We wachten op groen licht, iets van boven, een beslissing...we wachten nog steeds op iets wat iemand anders gaat doen als het om de economie gaat. Maar de macht is niet meer aan groot.

### 4. Waarom is dit persoonlijk voor hen?

Wij als Triodos bank willen jouw geld laten werken aan positieve maatschappelijke, ecologische en culturele veranderingen. We geloven echt in een duurzame economie en doen dit jaren (we zijn hiervoor opgericht).

### 5. Oplossing

Investeren in kleine ondernemingen, die een gezond milieu & gezonde natuur ondersteunen, die de sociale economie stimuleren en/of zich met kunst en cultuur bezighouden.

### 6. Uitnodiging

Samen kunnen we van klein, het nieuwe groot maken. Jij kunt ook bijdragen aan een andere economie (eerlijker, groener, rechtvaardiger, menselijker), door jouw euro's bij onze bank onder te brengen zodat we daar een verschil mee kunnen maken.

## Bijlage 4 – Deelnemerslijst

Aan- wezig	Naam	Organisatie	email
Ja	Christine Algera	Christinealgera.nl	info@christinealgera.nl
Ja	Chris Bernasco	De Tekstsmid	bernascoc@gmail.com
Ja	Jos Brils	Deltares	jos.brils@deltares.nl
Ja	Marcel Davids	De Aanpak	deaanpakmessages@gmail.com
Ja	Petra van Egmond	PBL – Planbureau voor de Leefomgeving	petra.vanegmond@pbl.nl
Ja	Ceciel Gribling	TCB – Technische Commissie Bodem	gribling@tcbodem.nl
Nee	Lars Grims	NL Greenlabel	l.grims@nlgreenlabel.nl
Nee	Louise van Haaften	Faunabeheereenheid Noord-Holland	l.vanhaaften@fbenoordholland.nl
Ja	Karen Huijsmans	Grontmij Nederland BV	karen.huijsmans@grontmij.nl
Nee	Boudewijn Kortbeek	RWS Leefomgeving / Bodem+	boudewijn.kortbeek@rws.nl
Ja	Erwin van Liempd	VVM	erwin.vanliempd@gmail.com
Ja	Marjolein Mann	Ministerie van Infrastructuur en Milieu	marjolein.mann@minienm.nl
Ja	Roel Plant	Deltares	roel.plant@deltares.nl
Ja	Claudia Rieswijk	CLM Onderzoek en Advies	crieswijk@clm.nl
Ja	Anton Roeloffzen	DCMR Milieudienst Rijnmond	anton.roeloffzen@dcmr.nl
Ja	Alphons Rommelse	Rommelse Communicatie Advies	info@rommelse.nl
Ja	Elisabeth Ruijgrok	Witteveen+Bos	e.ruijgrok@witteveenbos.nl
Ja	Elizabeth Schrammeijer	MESSD	bep@messd.org
Ja	Roelof Westerhof	ORG-ID	westerhof@org-id.org
Ja	Menko Wiersema	Provincie Zuid-Holland	mu.wiersema@pzh.nl
Nee	Henri Willemsen	WTS – World Tax System	henri@wilca.org
Nee	Nico Wissing	NL Greenlabel	s.gerritsen@nlgreenlabel.nl
Ja	Wim van de Meerendonk	Bodem+	Wim.vande.meerendonk@rws.nl
Ja	Clemens Kester	Provincie Zuid-Holland	Cgm.kester@pzh.nl